13–24 min	Co popycha bohatera?	• Zadaje pytania 1–3 z dodatku. Poleca parom uzupełnić tabelę przyczyn (zadanie 2). • Uzupełnia tabelę na tablicy według dodatku i podkreśla rolę listu matki i spowiedzi Marmieładowa.	• Przypominają sceny z części I i uzupełniają tabelę. • Zauważają, np.: „Ofiara Duni przypomina mu ofiarę Soni – nie chce jej przyjąć”.
24–37 min	Rachunek i teoria	• Poleca przeczytać opisy dwóch scen: rozmowy w karczmie i rozmowy o artykule (zadania 3–4). • Pyta: „Czym różni się student z karczmy od Raskolnikowa? Co dodaje teoria z artykułu?”.	• Rozwiązują zadania 3.1 i 4.1–4.2. • Mówią, np.: „Student tylko gada, Raskolnikow chce sprawdzić siebie; teoria daje mu prawo do zbrodni”.
37–45 min	Podsumowanie: co było najważniejsze?	• Zadaje pytanie 5 z dodatku. Prosi o dokończenie na karteczce zdania: „Najważniejszą przyczyną zbrodni była…, ponieważ…”. • Zapowiada, że na następnej lekcji klasa zajmie się tym, co dzieje się z bohaterem po zbrodni.	• Kończą zdanie, np.: „…idea, bo bieda dotyka wielu ludzi, a zabija tylko ten, kto uwierzył, że mu wolno”. • Oddają karteczki i oceniają się według kryteriów sukcesu.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie tłumaczą zbrodnię wyłącznie biedą. Reakcja: zapytaj, dlaczego Raskolnikow nie korzysta z łupu – bieda nie wyjaśnia wszystkiego.
- Uczniowie myślą, że student z karczmy namawia Raskolnikowa. Reakcja: student nie zna go i nie wie, że ktoś słucha; to przypadkowa rozmowa.
- Uczniowie mylą artykuł z planem rewolucji. Reakcja: wróć do opisu sceny – chodzi o prawo jednostki do przekroczenia moralności.

Ewaluacja lekcji

- Tabela przyczyn: czy pary umieszczają zdarzenia w dobrej części powieści?
- Karteczki: czy uczniowie uzasadniają wybór zdarzeniem z powieści?
- Zadanie 4.2: ile osób podaje rzeczowy argument przeciwko teorii?

„Zbrodnia i kara" – najważniejsze informacje

Fiodor Dostojewski · przypomnienie przed sprawdzianem

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 8 pkt

Przypomnij sobie

- **Autor:** Fiodor Dostojewski (1821–1881), pisarz rosyjski; za udział w kole Pietraszewskiego skazany na śmierć, w ostatniej chwili ułaskawiony i zesłany na katorgę w Omsku (1850–1854).
- **Utwór:** powieść psychologiczna (także filozoficzna) drukowana w odcinkach w 1866 r., w książce – 1867; epoka realizmu. Sześć części i epilog; narrator trzecioosobowy skupiony na przeżyciach bohatera.
- **Czas i miejsce:** Petersburg, lato, okolice placu Siennego – główna akcja trwa około dwóch tygodni; epilog – Syberia.
- **Bohaterowie:** Rodion Raskolnikow, Sonia Marmieładowa, sędzia śledczy Porfiry Pietrowicz, Swidrygajłow, Razumichin, Dunia i matka bohatera, Łużyn.
- **Problematyka:** zbrodnia i sumienie, wina i kara, pycha teorii, cierpienie i odkupienie (Ewangelia czytana przez Sonię), nędza wielkiego miasta, nowe życie w epilogu.

Zadania

1 **Ponumeruj wydarzenia we właściwej kolejności (1–8).** ___ / 3 pkt

_____ W karczmie Marmieładow opowiada mu o swojej rodzinie i o Soni.

_____ Raskolnikow zastawia u lichwiarki zegarek po ojcu, sprawdzając, jak wygląda jej mieszkanie.

_____ Marmieładow zostaje stratowany przez konie powozu i umiera w domu.

_____ Raskolnikow wyznaje zbrodnię w cyrkule.

_____ Na Syberii bohater pada do nóg Soni nad rzeką.

_____ Bohater zabija siekierą Alonę Iwanownę i jej siostrę Lizawietę.

_____ Sonia czyta Raskolnikowowi o wskrzeszeniu Łazarza.

_____ Łużyn na stypie fałszywie oskarża Sonię o kradzież.

2 **Połącz bohatera z informacją o nim. Wpisz literę.** ___ / 5 pkt

1. Razumichin	a) dawny pracodawca Duni, kończy samobójstwem
2. Łużyn	b) łagodna siostra lichwiarki, przyjaciółka Soni
3. Porfiry Pietrowicz	c) narzeczony Duni, wyrachowany radca
4. Lizawieta	d) przyjaciel, student, opiekuje się chorym Rodionem
5. Swidrygajłow	e) sędzia śledczy, ironiczny psycholog

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

38–45 min	Podsumowanie	• Wraca do pytania lekcji. Prosi o dokończenie na karteczce: „Porfiry i Swidrygajłow pokazują Raskolnikowowi…”. • Prosi o samoocenę według kryteriów sukcesu.	• Kończą zdanie, np.: „…dwie drogi: przyznać się i żyć albo uciec w śmierć”. • Oddają karteczki.

Typowe trudności uczniów

- Uczniowie twierdzą, że Porfiry aresztował Raskolnikowa. Reakcja: wróć do opisu – nie miał dowodu, dał mu czas; bohater przyznał się sam.
- Uczniowie piszą, że Dunia zabiła Swidrygajłowa. Reakcja: strzelała, ale go nie zabiła; on sam odebrał sobie życie.
- Uczniowie traktują Swidrygajłowa wyłącznie jako potwora. Reakcja: zapytaj o jego dobre uczynki wobec dzieci Katarzyny Iwanowny i Soni – to postać złożona.

Ewaluacja lekcji

- Zadanie 2: czy uczniowie odróżniają argument rzeczowy od chwytu nacisku?
- Tabela porównawcza: czy grupy podają fakty z powieści bez błędów?
- Karteczki: czy pojawia się myśl o dwóch drogach – przyznaniu i samobójstwie.

PIERWSZA ŁAWKA

„Zbrodnia i kara” – zadania maturalne i twórcze

W formule matury 2027, poziom podstawowy · na lekcję lub do domu

KARTA 6/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 33 pkt

1 **Przeczytaj opis sceny z lektury. Wykonaj zadania.** ___ / 5 pkt

„Zbrodnia i kara”, część I, rozdział 5 – sen o koniu*

Zmęczony Raskolnikow zasypia w krzakach za miastem. Śni, że jest siedmioletnim chłopcem i idzie z ojcem obok karczmy w rodzinnym miasteczku, w drodze na cmentarz. Przed karczmą stoi wielki wóz zaprzężony w chudą, starą szkapę.

Pijany woźnica Mikołka zaprasza kompanów na wóz i zaczyna okładać klacz batem, bo ta nie może ruszyć z miejsca. Gapie się śmieją, kolejni ludzie dołączają do bicia, aż Mikołka dobija zwierzę żelaznym łomem. Chłopiec z płaczem przytula martwy łeb konia, a potem rzuca się z piąstkami na oprawcę. Ojciec wynosi go z tłumu.

Raskolnikow budzi się zlany potem. Z przerażeniem pyta sam siebie, czy naprawdę jest zdolny podnieść siekierę na człowieka, i przez chwilę wydaje mu się, że porzuca swój zamiar.

* Opis sceny przygotowany do sprawdzianu – Fiodor Dostojewski, „Zbrodnia i kara” (przekład chroniony, bez cytatów).

1.1 **Zaznacz właściwą odpowiedź, wybraną spośród podanych A–D. Kiedy w powieści pojawia się sen o koniu?** ___ / 1 pkt

A. na Syberii, w szpitalu więziennym

B. po zbrodni, w czasie gorączki

C. przed zbrodnią, gdy bohater jeszcze się waha

D. w noc przed przyznaniem się do winy

1.2 **Wyjaśnij, jaką funkcję w powieści pełni sen o koniu. Odwołaj się do dwóch elementów opisu sceny.** ___ / 2 pkt

1.3 **Rozstrzygnij, czy Raskolnikow ze snu bardziej przypomina chłopca, czy Mikołkę. Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do dalszych losów bohatera.** ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

PIERWSZA ŁAWKA · POWTÓRKA · JĘZYK POLSKI · LICEUM I TECHNIKUM, KLASA 2 · »ZBRODNIA I KARA« – CYKL LEKCJI

„Zbrodnia i kara” – powtórka (liceum i technikum, klasa 2)

Powtórka obejmuje „Zbrodnię i karę” Fiodora Dostojewskiego omawianą na sześciu lekcjach: przyczyny zbrodni, kara wewnętrzna, Porfiry i Swidrygajłow, Sonia i Łazarz, przemiana bohatera z pytaniami jawnymi matury ustnej oraz wypracowanie i błąd kardynalny.

1. O utworze

- **Autor:** Fiodor Dostojewski (1821–1881), za młodu skazany na katorgę. **Wydanie:** „Russkij Wiestnik”, 1866.
- **Gatunek:** powieść psychologiczna (też filozoficzna, z wątkiem kryminalnym). Epoka: realizm (w polskiej periodyzacji – pozytywizm).
- **Kompozycja:** sześć części i epilog. Petersburg latem, okolice placu Siennego; epilog – Syberia.
- **Narracja:** trzecioosobowa, skupiona na myślach i przeżyciach Raskolnikowa.

2. Przebieg zdarzeń

- Część I: spowiedź Marmieładowa, list matki, sen o koniu, zabójstwo Alony Iwanowny i Lizawiety siekierą.
- Część II: omdlenie na cyrkule, łup pod kamieniem, gorączka, śmierć Marmieładowa, przyjazd matki i Duni.
- Części III–IV: artykuł „O przestępstwie” i rozmowy z Porfirym; Swidrygajłow; Sonia czyta o Łazarzu; Mikołaj się przyznaje.
- Część V: Łużyn oskarża Sonię; Raskolnikow wyznaje jej zbrodnię; śmierć Katarzyny Iwanowny.
- Część VI: Porfiry namawia do przyznania; samobójstwo Swidrygajłowa; plac Sienny; przyznanie się w cyrkule.
- Epilog: osiem lat katorgi; Sonia na Syberii; sen o zarazie; przemiana nad rzeką.

Podgląd • Pierwsza Ławka

PIERWSZA ŁAWKA · POWTÓRKA · JĘZYK POLSKI · LICEUM I TECHNIKUM, KLASA 2 · ZBRODNIA I KARA

„Zbrodnia i kara” – karta lektury

Powieść o zbrodni popełnionej w imię teorii i o karze, która zaczyna się w sumieniu.

Najważniejsze informacje

- **Autor:** Fiodor Dostojewski (1821–1881); katorga w Omsku (1850–1854) po wyroku w sprawie koła Pietraszewskiego.
- **Gatunek:** powieść psychologiczna i filozoficzna (z elementami kryminalnej – od początku wiemy, kto zabił); druk w odcinkach 1866, książka 1867; realizm.
- **Kompozycja:** 6 części i epilog. Zbrodnia – część I; reszta to kara: wewnętrzna, potem sądowa.
- **Miejsce i czas:** Petersburg w lecie, okolice placu Siennego, ok. dwóch tygodni; epilog – Syberia.

Plan wydarzeń

- 1. „Próba” u lichwiarki; spowiedź Marmieładowa w karczmie; list matki o zaręczynach Duni z Łużynem.
- 2. Sen o koniu; zabójstwo Alony Iwanowny i Lizawiety; łup ukryty i nietknięty.
- 3. Gorączka, opieka Razumichina; śmierć Marmieładowa – pomoc dla wdowy.
- 4. Rozmowy z Porfirym; artykuł „O przestępstwie”; Swidrygajłow w Petersburgu.
- 5. Sonia czyta o Łazarzu; Łużyn skompromitowany na stypie; wyznanie zbrodni Soni.
- 6. Śmierć Katarzyny Iwanowny; samobójstwo Swidrygajłowa; przyznanie się w cyrkule.
- 7. Epilog: osiem lat katorgi, Sonia na Syberii, odrodzenie nad rzeką.

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

„Zbrodnia i kara” – cykl lekcji i sprawdzian z lektury (pakiet), liceum i technikum, klasa 2

Podgląd pokazał 6 z 80 stron. Pełna wersja: 80 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- „Zbrodnia i kara” – cykl 6 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, liceum i technikum, klasa 2
- „Zbrodnia i kara” (Fiodor Dostojewski) – sprawdzian z lektury A i B, kartkówki, klucz i karta lektury, liceum i technikum, klasa 2

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/cykl-lekcji-i-sprawdzian-z-lektury-zbrodnia-i-kara-pakiet